

ARVAMUS 12/2026

(vastavalt ELTLi artikli 287 lõikele 4)

ET

ettepaneku kohta võtta vastu EuroopaParlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse programm „Erasmus+“ aastateks 2028–2034 ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) 2021/817 ja (EL) 2021/888

(COM(2025) 549 final)

ELi eelarve
2028–2034

EUROOPA
KONTROLLIKODA

Sisukord

Punkt

01–10 | Sissejuhatus

01–10 | Miks me selle arvamuse esitame?

01–03 | Õiguslik alus

04–10 | Kontekst

11–53 | Põhisõnumid

12–18 | ELi lisaväärtus

19–22 | Kulutustele seatud eesmärkide kooskõlla viimine kogu ELi hõlmavate poliitikaprioriteetidega

23–28 | Eelarve paindlikkus

29–32 | Programmi ja menetluste lihtsustamine

33–42 | Tulemuslikkuse raamistik

43–49 | Kulutuste nõuetele vastavus, läbipaistvus, aruandekohustus ja jälgitavus

50–53 | Kontrollikoja auditeerimisõigused

Lisad

I lisa. Käesoleva arvamuse koostamisel kasutatud kontrollikoja väljaanded

Lühendid

Mõisted

Sissejuhatus

Miks me selle arvamuse esitame?

Õiguslik alus

- 01** Käesolev arvamus põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artikli 287 lõikel 4. Euroopa Parlament pöördus ametlikult Euroopa Kontrollikoja (edaspidi „kontrollikoda“) poole 17. detsembril 2025, et küsida arvamust Euroopa Komisjoni 16. juuli 2025. aasta ettepaneku kohta määruseks, millega kehtestatakse ajavahemikuks 2028–2034 programm „Erasmus+“ (COM(2025) 549 final).
- 02** Kooskõlas oma institutsiooniliste volitustega esitame käesoleva arvamuse, et toetada õigusloomeprotsessi tähelepanekutega, mis käsitlevad kavandatava programmi ülesehitust, juhtimist, rahalist rakendamist, kontrollikeskkonda ja sellega kaasnevaid võimalikke riske. *I lisas* loetletakse kontrollikoja väljaanded, mida me käesoleva arvamuse koostamisel kasutasime.
- 03** Võtsime arvesse ka finantsmääruse asjakohaseid sätteid, Euroopa Komisjoni (edaspidi „komisjon“) mõjuhinnangut programmi kohta ja meie varasema audititöö asjakohaseid leide.

Kontekst

- 04** Komisjon teeb ettepaneku võtta vastu määrus, millega kehtestatakse mitmeaastaseks finantsraamistikuks 2028–2034 programm „Erasmus+“. Lisaks määruse eelnõu tekstile sisaldab ettepanek seletuskirja (milles võetakse kokku ettepaneku taust), finants- ja

digiselgitust ning järelhindamiste, sidusrühmadega konsulteerimise ja mõjuhinnangu tulemusi.

05 Juhtprogrammi „Erasmus+“ kaudu toetab EL haridust, koolitust, noori ja sporti Euroopas ja mujal. Osana komisjoni mitmeaastase finantsraamistiku 2028–2034 üldeesmärgist lihtsustada eelarve struktuuri, vähendades programmide arvu 52-lt 16-le¹, soovitab komisjon ühendada ühte määrusesse kaks olemasolevat ELi programmi:

- määrusega (EL) 2021/817 loodud ELi haridus- ja koolitus-, noorte- ning spordiprogramm „Erasmus+“;
- määrusega (EL) 2021/888 loodud Euroopa solidaarsuskorpuse programm.

06 Tulevane programm „Erasmus+“ on üles ehitatud kahele sambale:

- õppimisvõimalused kõigile, toetades ühelt poolt kõiki programmi valdkondi hõlmavat õpirännet ja noorte vabatahtliku tegevuse võimalusi ning teiselt poolt tipptegijaks saamise ja tipptaseme saavutamise võimalusi. See hõlmab ka Euroopa vabatahtliku humanitaarabikorpuse (EVHAC) tegevust;
- suutlikkuse suurendamine, mis ühendab endas organisatsioonide ja institutsioonide vahelise koostöö ning poliitika väljatöötamise toetamise, hõlmates kõiki hariduse ja koolituse, noorte ja spordi valdkondi.

07 Mitmeaastases finantsraamistikus 2028–2034 teeb komisjon ettepaneku oluliselt suurendada programmi „Erasmus+“ eelarvet, ligikaudu 40,8 miljardi euroni jooksevhindades (36,2 miljardit eurot 2025. aasta hindades). Programmitöö perioodiks 2021–2027 eraldati programmile (sealhulgas Euroopa solidaarsuskorpuse) ligikaudu 27,3 miljardit eurot jooksevhindades (27,8 miljardit eurot 2025. aasta hindades), st komisjon teeb ettepaneku suurendada eelarvet 49% jooksevhindades ehk 30% 2025. aasta hindades.

08 Rakendamise ja rahastamisvormide kohta sätestatakse komisjoni ettepanekus, et²:

- liidu rahastust võib anda mis tahes kujul kooskõlas finantsmäärusega, eelkõige toetusena, auhinnana, hankena ja mitterahalise annetusena;
- kui liidu rahastust antakse toetuse kujul, antakse seda kuludega sidumata rahastusena või „vajaduse korral“ lihtsustatud kuluvõimalustena. Ettepanekus ei välistata aga ka

¹ SWD(2025) 570, kokkuvõte, lk 2.

² COM(2025) 549, artikli 12 lõiked 4 ja 5.

tegelike rahastamiskõlblike kulude hüvitamist juhul, „kui meetme eesmäärke ei ole võimalik muul viisil saavutada“.

- 09** Võttes arvesse programmi „Erasmus+“ tegevuste mitmekesisust ja eraldatud eelarve suurenemist, on ühte raamistikku konsolideerimiseks vaja selget juhtimiskorda, läbipaistvat vahendite eraldamist ning tugevaid seire- ja hindamismehhanisme. Seda arvesse võttes keskendume käesolevas arvamuses esitatud tähelepanekutes sellele, kas ettepanek sisaldab elemente, mis on vajalikud usaldusväärse finantsjuhtimise, läbipaistva ja vastutustundliku rakendamise (sh ELi kulutuste seaduslikkuse ja korrektsuse), tulemuslikkuse tõhusa mõõtmise, ELi finantshuvide kaitse ning selge juhtimiskorra tagamiseks kooskõlas [ELLi](#) ja [finantsmäärusega](#).
- 10** Lõpuks tuleks käesolevat arvamust kaaluda koos kontrollikoja arvamusega³ tulemuslikkuse raamistiku määruse ettepaneku kohta, mille eesmärk on luua raamistik tulemuslikkuse hindamiseks ja eelarvekulude jälgimiseks mitmeaastases finantsraamistikus 2028–2034.

³ Arvamus [10/2026](#)

Põhisõnumid

- 11** Meie arvamuse põhisõnumid on kokku võetud allpool **1. selgituses** ja neid käsitletakse üksikasjalikult arvamuse järgnevates osades.

1. selgitus

Lühikokkuvõte põhisõnumitest

ELi lisaväärtus: oleme varasematel programmitöö perioodidel tehtud töö põhjal märkinud, et programm „Erasmus+“, mis on üks kõige olulisemaid ELi programme, on loonud mitut liiki ELi lisaväärtust. Erinevalt varasematest määrustest ei sisalda programmi „Erasmus+“ ettepanek siiski eraldi artiklit ELi lisaväärtuse kohta. Kordame oma sõnumit, et avalikule arutelule ja otsuste tegemisele tuleks kasuks ELi lisaväärtuse ühine määratlus, mille abil hinnata ELi vahendite optimaalset kasutamist (punktid **12–18**).

Kulutustele seatud eesmärkide kooskõlla viimine kogu ELi hõlmavate poliitikaprioriteetidega: ettepanek on kooskõlas komisjoni ja nõukogu strateegiliste poliitikadokumentidega aastateks 2024–2029 ning mitme muu programmi „Erasmus+“ eesmärkide seisukohast olulise ELi poliitikavaldkonnaga (punktid **19–22**).

Eelarve paindlikkus: programmi „Erasmus+“ eelarve suurenemine 49% jooksevhindades (30% 2025. aasta hindades) võrreldes praeguse perioodiga ei tuginenud kvantitatiivsele analüüsile. Paindlikkuse võimaldamiseks ei ole komisjon oma ettepanekus märkinud, kuidas jaotatakse raha ettepaneku aluseks olevate eri sammaste ning programmi meetmete ja allmeetmete vahel. See sõltub vajadusest. Ettepanekuga nähakse ette paindlikkus vahendite ümberjaotamisel eelarve jagatud täitmise vormis hallatavate programmide vahel, nõudmata sellistel juhtudel mingit põhjendust. Leiame, et ettepanekus tuleks nõuda, et ümberjaotamise otsus oleks igal juhul nõuetekohaselt põhjendatud ning seda tuleks teha üksnes komisjoni ja liikmesriikide vahelises koostöös. Lisaks ei ole ettepanekus määratletud

rahastamiskõlblikkuse perioodi lõppu ega tehniliste ja halduskulude ülemmäära, kuigi need oleksid vajalikud (punktid 23–28).

Programmi ja menetluste lihtsustamine: ettepanekuga liidetakse üheks programmiks praegused programmid „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpus. See võib tuua kasu lihtsustamise ja ühise haldamise seisukohast. See hõlmab aga ka solidaarsus- ja humanitaarabimeetmete rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide väljajätmist määruse tekstist ja nende lisamist tööprogrammidesse. Kuna see võib ohustada nende kulutuste tulemuslikkust, nõuetele vastavust ja läbipaistvust, leiame, et neid tuleks ettepanekus täpsustada (punktid 29–32).

Tulemuslikkuse raamistik: märgime, et kavandatud tulemuslikkuse raamistiku määruse I lisas esitatud väljund- ja mõjunäitajad näivad olevat ebapiisavad, et hinnata programmi „Erasmus+“ üldist tulemuslikkust, tõhusust ja kulutõhusust. Lisaks puudub ettepanekus kohustuslike näitajate selge määratlus ning sekkumisvaldkonnad on sageli ebaselged ja mitmeti tõlgendatavad. Kokkuvõttes kahjustaksid need elemendid nii liikmesriikidevahelist võrreldavust kui ka programmide tulemuslikkuse andmete koondamist ELi tasandil. Samuti kordame oma varasema audititöö käigus tehtud järeldust, et kuludega sidumata rahastamine ei pruugi teatavatel juhtudel olla kõige sobivam rahastamismehhanism, kuna see ei põhine oma olemuselt tulemuslikkusel (punktid 33–42).

Kulutuste nõuetele vastavus, läbipaistvus, aruandekohustus ja jälgitavus: ettepanek tugineb praegusele kontrollisüsteemile ja säilitab olemasolevad menetlused asjaomaste asutuste jaoks. Toetuste andmise peamine viis on kuludega sidumata rahastamine. Märgime siiski, et saadud kogemuste põhjal võib selline lihtsustatud toetusvorm mõnel juhul olla läbipaistmatu ning sellega võib kaasneda nõrk aruandlus- ja kontrollikord. Ettepanekus tuleks selgitada, millal tuleks kohaldada muid rakendusvorme, kuidas kasutatakse rahastamismehhanisme ning milliseid rolle ja kohustusi on vaja ELi ja liikmesriikide tasandil, et tagada rahaliste vahendite kasutamisel nõuetele vastavuse, usaldusväärse finantsjuhtimise, läbipaistvuse ja jälgitavuse rahuldav tase (punktid 43–49).

Kontrollikoja auditeerimisvolitused: kavandatavat määrust rakendatakse eelarve otsese või kaudse täitmise raames. Palume seadusandjal oma seadusandlikus ettepanekus selgelt välja tuua meie auditeerimisõigused, k.a *kolmandate riikide* toetusesaajate kontrollimiseks (punktid 50–53).

ELi lisaväärtus

- 12** Programmil „Erasmus+“ on potentsiaal luua lisaväärtust, mida liikmesriigid, üksikisikud või organisatsioonid ei suudaks üksi samal määral saavutada. Õpiränne võimaldab osalejatel tutvuda erinevate õpetamis- ja koolitusmeetoditega erinevates institutsioonilistes ja sotsiaalsetes keskkondades. Piiriülene koostöö haridus-, koolitus-, noorte- või spordivaldkonna organisatsioonide vahel hõlbustab õppimist ja heade tavade vahetamist.

Lisaks on programmil rahvusvaheline mõõde *kolmandate riikidega* koostöös rakendatavate meetmete kaudu.

13 Oma eriaruandes 22/2018 programmi „Erasmus+“ raames toimuva liikuvuse kohta märkisime, et „Erasmus+“ õpiränne pakub rohkem Euroopa lisaväärtuse vorme“ kui need, mis on ette nähtud määruse (EL) nr 1288/2013 artiklis 3. Sellega seoses rõhutasime, et programmil „Erasmus+“ on „oluline osa õpirändevõimaluste loomisel välisriikides ja positiivne mõju osalejate suhtumisele ELi“. Ühtlasi suurendab see nende Euroopa identiteedi tunnet, mida riigid üksi tegutsedes ei suudaks saavutada. Lisaks juhtisime tähelepanu täiendavatele viisidele, kuidas programm „Erasmus+“ andis ELi lisaväärtust, näiteks:

- Erasmuse kõrgharidusharta kasutuselevõtt, et tagada kvaliteetse õppe pakkumine kogu Euroopas;
- ülikoolidevahelise koostöö edendamine, et toetada üliõpilaste ja personali liikuvust;
- osalejate keeleoskuse parandamine;
- diplomaatia mitmekesistamine osana ELi naabus- ja arengupoliitikast;
- kutsehariduse ja -õppe suurem tähtsus ja parem maine.

14 Programmi „Erasmus+“ praeguse määruse artiklis 4 on sätestatud, et programmiga „toetatakse ainult selliseid meetmeid ja tegevusi, millel on potentsiaalne Euroopa lisaväärtus [---], näiteks sellega, et need: a) on riikidevahelised, eelkõige seoses õpirände ja koostööga, mille eesmärk on kestliku süsteemse mõju saavutamine [---]“. Märgime, et seda sätet ei ole kavandatavasse määrusesse üle võetud. Selle asemel on ajavahemikuks 2028–2034 ELi lisaväärtuse mõistet nimetatud juhtpõhimõttena ettepaneku seletuskirjas ning finants- ja digiselgituses, kus see on määratletud kui väärtus, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

15 Ettepaneku seletuskirjas märkis komisjon veel, et „komisjoni poolt uue mitmeaastase finantsraamistiku kohta korraldatud avalikule konsultatsioonile vastanud tunnistasid laialdaselt ELi rahastamise lisaväärtust programmiga hõlmatud poliitikavaldkondades, kusjuures valdav enamik rõhutas selle tähtsust“.

16 Nagu sedastatud meie ülevaates 2027. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku pakutavate võimaluste kohta (ülevaade 03/2025) ning arvamustes 2028.–2024. aasta mitmeaastase finantsraamistiku kohta⁴, oleme seisukohal, et täieliku tõhususe tagamiseks

⁴ Arvamused 01/2026, 02/2026, 06/2026, 07/2026, 08/2026, 09/2026, 10/2026 ja 11/2026.

peaksid kõik ELi institutsioonid mõistma ELi lisaväärtuse mõistet ühesuguselt ning seda tuleks väljendada mõnes asjakohases poliitilises deklaratsioonis või ELi õigusaktis.

Teisisõnu, ELi lisaväärtust saab tõhusalt saavutada ja mõõta ainult siis, kui see on selgelt määratletud ja seda käsitatakse ühetaoliselt.

- 17** 2025. aasta veebruaris märkis komisjon oma [teatises „Järgmise mitmeaastase finantsraamistiku koostamise tegevuskava“](#), et ELi tulevane eelarve peaks keskenduma ühistele probleemidele, mille puhul Euroopa tasandil tehtavad kulutused loovad suurimat ELi lisaväärtust. Märgime siiski, et ei ELi praegune õigusraamistik ega komisjoni ettepanekud järgmise mitmeaastase finantsraamistiku kohta ei sisalda ELi lisaväärtuse mõiste määratlust. ELi lisaväärtus on Euroopa Komisjoni parema õigusloome [suunistes](#) määratletud üksnes kui „täiendav väärtus, mida annab ELi sekkumine lisaks sellele, mida liikmesriigid üksi saavutaksid“⁵, või „kasu, mida ELi meede toob, näiteks mastaabisääst või poliitiliste eesmärkide tõhusam (vähem kulukas) saavutamine ELi tasandil“⁶.
- 18** Kokkuvõttes (ja nagu märgitud juba meie 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku ettevalmistamise etapis koostatud [ülevaates 01/2018](#)) oleme seisukohal, et järgmise mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavale avalikule arutelule ja otsuste tegemisele oleks kasulik ELi lisaväärtuse kokkulepitud ja järjepidevalt rakendatav määratlus. Lisaväärtuse määratluse puudumine on endiselt probleem ja seetõttu kordame nimetatud asjaolu ka käesoleva ettepaneku puhul.

Kulutustele seatud eesmärkide kooskõlla viimine kogu ELi hõlmavate poliitikaprioriteetidega

- 19** Kavandatava määruse artikliga 3 kehtestatakse programmi „Erasmus+“ üld- ja erieesmärgid aastateks 2028–2034 ([joonis 1](#)).

⁵ Parema õigusloome [suunised](#), lk 25.

⁶ Samas, lk 34.

Joonis 1 | „Erasmus+“ määruse ettepaneku üld- ja erieesmärgid

Allikas: kontrollikoda programmi „Erasmus+“ käsitleva määruse ettepaneku (COM(2025) 549 final) artikli 3 põhjal.

20 Ettepanek on kooskõlas komisjoni 2024.–2029. aasta prioriteetides seatud eesmärkidega. Nimelt:

- prioriteet „Inimeste toetamine ning ühiskonna ja sotsiaalse mudeli tugevdamine“ näitab, et „programmi „Erasmus+“ tugevdamist, sealhulgas kutseõppe valdkonnas, et rohkem inimesi saaks sellest kasu“, peetakse „väga oluliseks, et kõik inimesed saaksid arendada oskusi, luua ühiseid kogemusi ja suurendada üksteisemõistmist“;
- üks komisjoni kestliku heaolu ja konkurentsivõime kava alustalasid on vähendada oskuste ja tööjõu nappust, luues „oskuste liidu“⁷, milles „keskendutakse investeringutele, täiskasvanuõppele ja elukestvare õppele, täiskasvanu- ja

⁷ COM(2025) 90 final.

elukestvate õppele, oskuste säilitamisele ja mitmesuguse väljaõppe tunnustamisele, mis võimaldaks inimestel töötada kõikjal liidus“. Komisjon peab äärmiselt oluliseks „elukestva õppe integreerimist haridusteesse ja karjääri ning õpetajate koolituse ja karjääriväljavaadete toetamist“.

21 Ettepanek on kooskõlas ka nõukogu poliitikadokumentidega:

- [strateegiline tegevuskava 2024–2029](#), milles võetakse kohustus investeerida inimeste oskustesse, talentidesse ja haridusse ning soodustada talentide liikuvust ELis;
- [Euroopa noortestrategie \(2019–2027\)](#), milles rõhutatakse programmi „Erasmus+“ tähtsust noortevahetuse, koostöö ning kultuurilise ja ühiskondliku tegevuse toetamisel;
- [Euroopa Liidu spordialane töökava \(1. juuli 2024 – 31. detsember 2027\)](#), milles peetakse tervitatavaks programmi „Erasmus+“ spordimeetmeid, mis on seotud spordiorganisatsioonide töötajate liikuvusega, et parandada nende pädevust ja kvalifikatsiooni;

22 Lisaks tunnistas Euroopa Parlament oma 16. jaanuari 2024. aasta [resolutsioonis](#) programmi „Erasmus+“ rakendamise kohta, et programm „Erasmus+“ ei ole mitte ainult „olnud Euroopa haridusruumi liikumapanev jõud ja peaks jätkuvalt vastama tulevastele haridussuundadele, et pidada sammu ühiskondlike ja tehnoloogiliste muutustega“, vaid et programm „on väga oluline, et edendada Euroopa ühtekuuluvustunnet ja mõistmist eri kultuuride vahel, mis võimaldab tugevdada Euroopa identiteeti, mis eksisteerib kõrvuti riiklike identiteetidega“.

Eelarve paindlikkus

23 Komisjon teeb ettepaneku suurendada 2028.–2034. aasta mitmeaastase finantsraamistiku eelarvet võrreldes eelneva perioodiga (2021–2027) jooksevhindades 59% (st 39% 2025. aasta hindades)⁸. Programmi „Erasmus+“ eelarvet kavatses komisjon suurendada 49% jooksevhindades ehk 30% 2025. aasta hindades. Selle tulemusena moodustab programm „Erasmus+“ ligikaudu 7% mitmeaastase finantsraamistiku 2028–2034 rubriigi 2 „Konkurentsivõime, jõukus ja julgeolek“ 589,6 miljardi euro suurusest eelarvest. Ettepanekule lisatud mõjuhindang⁹ ei sisalda aga kvantitatiivset analüüsi ega põhjenda selgelt seda suurenemist. Kooskõlas läbipaistvuse ja usaldusväärse finantsjuhtimise

⁸ [COM\(2025\) 571 final](#).

⁹ [SWD\(2025\) 550](#).

põhimõttega peaks ettepanek sisaldama selget finantsteavet ja näitama, kui suur osa suurendatud rahastamisest on põhjendatud (näiteks rahastamiskõlblike meetmete või osalejate ringi laiendamise, rahastatavate tegevuste või osalejate arvu suurendamise või inflatsiooni mõjuga)¹⁰.

- 24** Komisjoni ettepaneku eesmärk on suurendada eelarve paindlikkust, kehtestades programmile „Erasmus+“ eelarve tervikuna, kuid ilma soovituslike eelarveeraldiseta igale sambale või nende meetmetele ja allmeetmetele. Kuigi eelarve võib nõuda teatavat paindlikkust, et tulla toime ootamatute probleemide või muutuvate stsenaariumidega, on samuti oluline, et paindlikkuskord ei kahjustaks vastutust ja läbipaistvust ELi vahendite kasutamisel ning looks tasakaalu prognoositavuse ja paindlikkuse vahel.
- 25** Seletuskirjas põhjendatakse eraldamise puudumist sammaste ja/või meetmete kaupa vajadusega reageerida paindlikult „kiiresti muutuvale majanduslikule, sotsiaalsele ja geopoliitilisele keskkonnale“. Programmide ühendamise võimaldab komisjonil muuta oma rõhuasetust ja tegeleda muude esile kerkida võivate prioriteetsete valdkondadega. Kuid sellised muutused vähendavad rakendamise eest vastutavate liikmesriikide ametiasutuste jaoks prognoositavust. Märkimisväärsed muudatused programmides võivad häirida ka pikaajalist planeerimist ja õõnestada poliitika tõhusaks elluviimiseks vajalikku stabiilsust. Otsused vahendite ümberjaotamise kohta tuleks teha kooskõlastatult komisjoni ja liikmesriikide vahel. Selline dialoog on oluline, et tagada nii vastutus kui ka see, et rahastamine oleks kooskõlas kohapealsete vajadustega.
- 26** Samuti märgime, et olemasolevat meetet „poliitiline dialoog ja koostöö asjaomaste sidusrühmadega“ ei käsitleta ettepanekus eraldi määratletud meetmena. Selle asemel on see nüüd kaudselt hõlmatud meetmega „liidu poliitiliste tegevuskavade ja vahendite katsetamine, ettevalmistamine ja rakendamine“. Ei ole selge, kuidas programmi kohandamine on tõhusam ja tulemuslikum, kui poliitilisele dialoogile ja koostööle sidusrühmadega pööratakse vähem tähelepanu. Sellega seoses võtame teadmiseks ka parlamendi 16. jaanuari 2024. aasta [resolutsioonis](#) esitatud üleskutse „hoida programm „Erasmus+“ inimestele lähedal ning tagada, et see jääks kodanikele mõeldud alt üles suunatud programmiks“.
- 27** Seoses eelarve paindlikkuse ja täitmisega võimaldab ettepanek (liikmesriigi taotlusel) jätkuvalt – nagu ka ajavahemikul 2021–2027¹¹ – täielikku paindlikkust rahastamise ülekandmisel liikmesriigi poolt eelarve jagatud täitmise vormis hallatavate programmide vahel. Selle paindlikkuse eesmärk on, et neid vahendeid „kasutatakse asjaomaste

¹⁰ Arvamus [03/2026](#) 2028.–2034. aasta mitmeaastase finantsraamistiku kohta, punkt 20.

¹¹ [Määruse \(EL\) 2021/817](#) artikkel 17(8) ja [määruse \(EL\) 2021/888](#) artikli 11 lõige 4.

liikmesriikide huvides¹². Soovitasime oma [eriaruandes 18/2025](#)¹³, et „komisjon peaks uute vajaduste jaoks eelarvevahendite kindlaksmääramisel paika panema ümberjaotamise ja prioriteetide muutmise menetluste peamised etapid ja rollid“. Programmi „Erasmus+“ puhul ei ole veel selge, kas kavandatud lähenemisviis aitaks ka poliitikat rakendada või piirduks sellest saadav kasu ELi vahendite parema ärakasutamisega. Leiame, et ettepanekus tuleks nõuda, et ümberjaotamine oleks igal juhul nõuetekohaselt põhjendatud, ning et kehtestataks kvantitatiivsed piirangud selle kohta, kui palju raha tohib eelarve jagatud täitmise vormis hallatavate programmide vahel ümber jaotada. Vt ka meie arvamused Euroopa fondi¹⁴ ja programmi „AgoraEU“¹⁵ kohta.

28 Lisaks ei ole ettepanek piisavalt konkreetne järgmises kahes aspektis.

- See võimaldab kanda assigneeringuid liidu eelarvesse ka pärast 2034. aastat, et „hallata meetmeid, mis ei ole programmi lõpuks veel lõpule viidud“¹⁶. Ettepanekus ei märgita aga, mitu aastat see on lubatud (näiteks kaks või kolm aastat pärast rahastamiskõlblikkuse perioodi lõppu). See annab komisjonile programmi „Erasmus+“ rakendamisel kaalutusõiguse, mis võib mõjutada tulevasi eelarveassigneeringuid ja makseid.
- Samuti võimaldab ettepanek eraldada osa eelarvest tehniliseks ja haldusabiks¹⁷, seadmata summale ülempiiri või määramata kindlat osakaalu, mida see igast maksetaotlusest võib moodustada. Sama üldist lähenemisviisi kohaldati ka mõlemas varasemas programmis. Kui sellist ülempiiri ei kehtestata, ei ole tehnilise ja haldusabi toetamiseks mõeldud vahenditel piiranguid. See võib toimuda teiste projektide arvelt, mida programmist saaks muidu rahastada.

Seetõttu soovitame ettepanekus neid küsimusi käsitleda.

Programmi ja menetluste lihtsustamine

29 Ettepanekus ühendatakse kaks programmi, mis on praegu esitatud eraldi määrustes: määruse (EL) 2021/817 kohane programm „Erasmus+“ ning määruse (EL) 2021/888

¹² COM(2025) 549 final, artikli 10 lõige 2.

¹³ Eriaruanne 18/2025 ELi eelarve paindlikkuse kohta, 3. soovitus.

¹⁴ Arvamus 09/2026, punktid 64 ja 65.

¹⁵ Arvamus 11/2026, punkt 28.

¹⁶ COM(2025) 549 final, artikli 9 lõige 3.

¹⁷ Samas, artikli 9 lõige 4; finants- ja digiselgitus, punkt 3.2.1.1.

kohased solidaarsus- ja humanitaarmed Euroopa solidaarsuskorpuse ja Euroopa vabatahtliku humanitaarakorpuse raames. Komisjon leiab, et „tuues ühe raamprogrammi alla kokku kaks sarnaste menetlustega programmi, mis dubleerivad üksteist mitmes valdkonnas (nt tööprogramm, järelevalve, teabevahetus), pakub ettepanek märkimisväärset lihtsustamist, mis toob kaasa suurema tõhususe, väiksema halduskoormuse ja väiksemad rakendusculud“. Kahe programmi koondamine ühte programmi võib tuua kasu (näiteks haldussuutlikkuse jagamise abil).

- 30** Lihtsustamise eesmärgil on välja jäetud peaaegu kõik solidaarsust ja humanitaarabi käsitlevad sätted. [Määruse \(EL\) 2021/888](#) ulatuslikke sätteid nende meetmete rakendamise (artiklid 4–8) ning asjaomaste isikute ja organisatsioonide tingimuste (artiklid 15–18) kohta ei ole üle võetud. Kuigi kavandatava määruse artikli 14 lõike 5 kohaselt määratakse üksikasjalik tegevuskord kindlaks tööprogrammides või väljavalimismenetlustega seotud dokumentides, ei ole ettepanekus piisavalt selgitatud, kuidas need kavandamisprotsessid eri poliitikavaldkondades praktikas toimivad. See ohustab solidaarsus- ja humanitaarmedmete kulutuste tulemuslikkust ja nõuetele vastavust, kuna lihtsustamine võib muuta osalejate ja meetmete rahastamiskõlblikkuse toetusesaajatele, vahendite lõplikele saajatele ning kaasatud riiklikele või piirkondlikele asutustele vähem selgeks. Seetõttu leiame, et neid nõudeid tuleks ettepanekus otseselt selgitada.
- 31** Märjime, et Euroopa solidaarsuskorpus lakkab eksisteerimast eraldi programmina ja on vaid üks programmi „Erasmus+“ meetmetest. See võib vähendada programmi nähtavust ja mõjutada üldsuse teadlikkust selle rakendamisest.
- 32** Oma [eriaruandes 22/2018](#) märkisime, et „kindlasummalised toetused, ühikuhinnad ja ühtse määraga rahastamine on hea lihtsustamisviis, ent komisjon peaks tagama ebasoovitava mõju vältimise“. Juhtisime tähelepanu sellele, et „üksikisikute liikuvuse toetamiseks antavaid toetusi tuleks kohandada vastavalt sihtriigi elukallidusele ja elamiskuludele“. See ei tundunud alati nii olevat, sest mõned osalejad väitsid, et toetused ei ole kulude katmiseks piisavad, mis võib heidutada ebasoodsas olukorras olevaid õpilasi programmis osalemast. Leiame, et oleks kasulik, kui ettepanekus nõutaks liikmesriikidelt selle küsimuse käsitlemist.

Tulemuslikkuse raamistik

- 33** Määruse ettepanekut tuleb rakendada kooskõlas kavandatava tulemuslikkuse raamistiku määrusega¹⁸, millega kehtestatakse 2028.–2034. aasta eelarve tulemuslikkuse raamistik,

¹⁸ COM(2025) 545.

sealhulgas ELi programmide ja tegevuste tulemuslikkuse seire ja aruandluse ning programmide hindamise normid. Kavandatud tulemuslikkuse raamistiku määruuse kohta koostab kontrollikoda eraldi arvamuse. Selles osas analüüsime ainult kavandatud tulemuslikkuse raamistiku määruuse valitud elemente¹⁹, mis on otseselt seotud programmiga „Erasmus+“.

- 34** Programmi „Erasmus+“ määruuse ettepanekus ei täpsustata, milliseid kavandatud tulemuslikkuse raamistiku määruuse I lisas esitatud sekkumisvaldkondi ja tulemusnäitajaid hakatakse kasutama programmi tulemuslikkuse mõõtmiseks. Tegime aga kindlaks programmi „Erasmus+“ järgmise eristatava sekkumisvaldkonna, mida on üksikasjalikult kirjeldatud *tabelis 1*.

Tabel 1 | Programmiga „Erasmus+“ seotud sekkumisvaldkondade väljund- ja mõjunäitajad

Sekkumisvaldkond	Väljundnäitajad	Mõjunäitajad
120 – Õpiränne (haridussektorid, sealhulgas mitteformaalne ja informaalne haridus ning noorsootöö)	<ul style="list-style-type: none"> — Töötajate arv soo- ja vanuserühmade kaupa — Õppijate arv soorühma, vanuserühmade, sotsiaal-majandusliku tausta ja oskusala kaupa (sh MATI valdkond) — Otseselt ELi väärtusi, solidaarsust ja kodanikuaktiivsust edendavates tegevustes osalejate arv 	<ul style="list-style-type: none"> — Nende osalejate osakaal, kes on enda sõnul osalemisest kasu saanud — Nende osalejate osakaal, kes on enda sõnul parandanud oma põhioskusi — Nende osalejate osakaal, kelle Euroopasse kuuluvuse tunne on enda sõnul suurenenud

Allikas: kontrollikoda, tuginedes tulemuslikkuse raamistiku kavandatud määruuse I lisale.

- 35** Selle sekkumisvaldkonna näitajad illustreerivad kavandatud tulemuslikkuse raamistiku peamisi puudusi. Väljundnäitajad jälgivad peamiselt osalemist ja mõjunäitajad on suures osas tajupõhised. Kuigi need kinnitavad, et meetmeid on võetud ja osalejad on teatanud positiivsetest kogemustest, ei näita need õpitulemuste paranemist ega mis tahes muu sekkumise tulemuslikkust, nagu kestlikud õpitulemused, ELi hariduseesmärkide saavutamisele kaasaaitamine või haridussüsteemide paranemine.
- 36** Tegime kindlaks ka täiendavad sekkumisvaldkonnad, mis võivad olla programmi „Erasmus+“ jaoks teataval määral olulised, näiteks: 116 „Puuetega inimeste haridusele juurdepääsu parandamine“; 117 „Marginaliseeritud kogukondade, näiteks romade juurdepääsu parandamine haridusele“; 119 „Õpetajakoolitus – haridustase määratlemata“; 136 „Mitteformaalne ja informaalne haridus ja õpe (v.a taristud)“; 137 „Vabatahtlik tegevus“. Siiski ei ole selge, kas neid lisanäitajaid kasutatakse ka programmi „Erasmus+“

¹⁹ COM/2025/549, seletuskirja punkt 5 ja põhjendus 44.

tulemuslikkuse seireks ja hindamiseks. Selgelt määratletud ja kohustuslike näitajate puudumisel ning arvestades, et sekkumisvaldkonnad²⁰ on sageli ebamäärased ja mitmeti tõlgendatavad, võivad eri liikmesriigid kasutada võrreldavate tegevuste puhul erinevaid sekkumisvaldkondi ja näitajaid. See takistaks liikmesriikidevahelist võrreldavust ja kahjustaks tulemuslikkust käsitleva teabe koondamist ELi tasandil.

- 37** Juhtisime oma [ülevaates 03/2025](#) tähelepanu sellele, et tulemuslikkuse raamistikud peaksid hõlmama mitte ainult väljundeid, vaid ka tulemusi ja mõju. Sellega seoses võtame teadmiseks ka parlamendi 16. jaanuari 2024. aasta [resolutsioonis](#) esitatud üleskutse püüda saavutada „paremat tasakaalu programmi kvantitatiivsete (toetusesaajate ja toetatud projektide arv) ja kvalitatiivsete eesmärkide vahel“.
- 38** Kuna ettepanek ei sisalda selgelt määratletud kvantitatiivseid ja kvalitatiivseid tulemuslikkuse näitajaid ega mehhanisme mõju hindamiseks ning kuna andmete koondamises esineb puudusi, on kõigi programmist „Erasmus+“ toetatavate meetmete tulemuslikkuse tõhus hindamine takistatud.
- 39** Kordame oma [eriaruande 22/2018](#) järeldusi, milles rõhutasime, et „programmi „Erasmus+“ õpirände tulemuslikkuse mõõtmine on teatavates olulistest valdkodades puudulik“, eelkõige [määruses \(EL\) nr 1288/2013](#) sätestatud näitajate kavandamisel ja mõõtmisel, ning et vahendeid ei eraldatud varasemate tulemuste alusel. Seetõttu ei ole kavandatavas tulemuslikkuse raamistiku määruuses selgelt näidatud, kuidas need puudused kõrvaldatakse.
- 40** Samas eriaruandes leidsime ka, et ei ole selge, kuidas programmi „Erasmus+“ liikuvusprojektid aitasid saavutada ELi kolmanda taseme hariduse eesmärki, ning isegi kui need aitasid kaasa, kuidas seda panust saaks eristada ja mõõta muudest riiklikest ja ELi meetmetest eraldi. Märgime, et kavandatud [tulemuslikkuse raamistiku](#) määruse I lisa sisaldab hariduse poliitikavaldkonna sekkumisvaldkonda 114 „Kolmanda taseme haridus“. Kavandatud [tulemuslikkuse raamistiku määrus](#) ei anna siiski piisavalt teavet, et saaksime väljendada oma seisukohta selle kohta, kas uues tulemuslikkuse raamistikus käsitletakse ka kõnealusel eriaruandes tuvastatud puudusi.
- 41** Seoses vahendite eraldamisega tulemuslikkuse alusel märgime, et tulemuslikkus on kavandatud määruse artikli 12 lõike 2 kohaselt kolmas kriteerium liikmesriigis eelarve kaudse täitmise raames rakendatavate vahendite eraldamiseks. Oma [eriaruandes 22/2018](#) programmi „Erasmus+“ kohta kritiseerisime asjaolu, et tulemuslikkust mõõdeti peamiselt sisendite ja väljundite kaudu ega võetud piisavalt arvesse tulemeid ja mõju. Kuna kavandatavas määruuses on sätestatud, et komisjon määrab selle kriteeriumi üksikasjad ja

²⁰ [Arvamus 10/2026](#).

aluseks olevad arvutused kindlaks alles hilisemas etapis, ei ole meil veel võimalik avaldada arvamust selle kohta, kas see on vahendite eraldamisel jätkuvalt nõrk koht.

- 42** Samuti kordame²¹ oma varasema audititöö käigus tehtud järeldust, et tulemuslikkuse seisukohast ei pruugi kuludega sidumata rahastamine teatavatel juhtudel olla kõige sobivam rahastamismehhanism, kuna see ei põhine oma olemuselt tulemuslikkusel.

Kulutuste nõuetele vastavus, läbipaistvus, aruandekohustus ja jälgitavus

- 43** Oleme varem märkinud²², et programmist „Erasmus“ rahastatavad meetmeid, näiteks üliõpilastele antavaid toetusi peame me väikese riskiga kulukategooriateks, mille hinnanguline veamäär on alla 2%.
- 44** Kõiki programmi „Erasmus+“ raames tehtavaid makseid reguleeritakse **finantsmäärusega**, mille kohaselt peavad rahalised vahendid olema jälgitavad kulukohustuste, maksete ja raamatupidamisdokumentide kaudu, samuti selliste auditi- ja pettustevastaste asutuste nagu Euroopa Kontrollikoda, Euroopa Prokuratuur ja Euroopa Pettustevastane Amet tehtava järelevalve kaudu. Kõik see on välja toodud kavandatava määruse põhjenduses 39.
- 45** Komisjon teeb ka ettepaneku jätkata praeguste juhtimis- ja kontrollisüsteemidega, mis hõlmavad nelja peamist üksust: riiklik korraldusasutus, riiklik agentuur, sõltumatu auditeerimisasutus ja komisjon. Kavandatava määruse artikli 22 lõikes 3 viidatakse kontrollide kooskõlastamisele, lähtudes ühekordse auditi põhimõttest. See tähendab, et komisjon ja auditeerimisasutused peaksid vältima samade kulude topeltauditeerimist, et minimeerida auditeerimiskulusid ja vähendada toetusesaajate halduskoormust. Oma arvamuses 02/2004 märkisime²³, et tõhususe tagamiseks nõuab kontrolliraamistik kulude kontrollimist, kasutades samu standardeid ja kontrollimehhanisme, mille rakendamine, dokumenteerimine ja neid puudutav aruandlus peab olema avatud ning läbipaistev, mis tagaks selle, et tulemusi saaks kasutada ja neile saaks toetuda kõik süsteemi osad.
- 46** Ettepaneku kohaselt tuleb toetusesaajatele raha välja maksta kuludega sidumata rahastamist või *vajaduse korral* lihtsustatud kuluvõimalusi kasutades (punkt **08**).

²¹ Ülevaade 02/2025 taaste- ja vastupidavusrahastu puudustest saadud õppetundide kohta ning ülevaade 03/2025.

²² Euroopa Kontrollikoja presidendi Tony Murphy kõne. Euroopa Kontrollikoja 2022. aasta aruande tutvustus – eelarvekontrollikomisjon – Euroopa Parlament, 5. oktoober 2023.

²³ Arvamus 02/2004 ühtse auditi mudeli kohta.

Ettepanekust ei selgu aga, millistel asjaoludel oleks vajalik kasutada lihtsustatud kuluvõimalusi. Samuti kordame, et kuludega sidumata rahastamine ei pruugi teatavatel juhtudel olla kõige sobivam rahastamismehhanism, eriti kui seda ei toeta usaldusväärset mõjunäitajad (vt punkt 34) ja usaldusväärset eraldamismeetodid (vt punkt 40). Võttes arvesse meie auditileide taaste- ja vastupidavusrahastu kohta (ülevaade 02/2025 ja ülevaade 03/2025), ei ole see rahastamisviis läbipaistev ning selle aruandlus- ja kontrollikord on nõrk. Samuti peaks olema selgem selliste rahastamismehhanismide kasutamine, mis võimaldavad objektiivset kontrolli ja õiguskindlust, eelkõige kuludega sidumata rahastamise puhul, ning vastavad rollid ja kohustused, mida on vaja ELi ja liikmesriikide tasandil, et oleks tagatud rahuldav nõuetele vastavuse tase, usaldusväärne finantsjuhtimine, läbipaistvus, ja vahendite kasutamise jälgitavus.

- 47** Kavandatav määrus võimaldab tegelikel rahastamiskõlblikel kuludel põhinevat hüvitamist erandina kuludega sidumata rahastamise või lihtsustatud kuluvõimaluste kohustuslikust kasutamisest, kui leitakse, et meetme eesmärke ei ole võimalik muul viisil saavutada. Ettepanekus ei esitata aga täiendavaid üksikasju, millest juhendada hinnangu andmisel selle kohta, millal tuleb hüvitamiseks kasutada tegelikke rahastamiskõlblikke kulusid. Lisaks märgime, et see erand on tehtud „Erasmus+“ programmi jaoks, mille eelarvet täidab otseselt või kaudselt komisjon, mitte programmide jaoks, mille eelarvet täidetakse koostöös liikmesriikidega (näiteks Euroopa fond)²⁴.
- 48** Olenemata sellest, milliseid rakendus- ja rahastamisviise lõpuks kasutatakse, soovime siiski rõhutada, kui oluline on tagada rahuldav nõuetele vastavuse, läbipaistvuse, aruandekohustuse ja jälgitavuse tase ning usaldusväärne finantsjuhtimine vahendite kasutamisel.
- 49** Meie eriaruande 11/2025 (valitsusvälistele organisatsioonidele antud ELi rahastamise läbipaistvuse kohta) valim sisaldas üksusi, kes said „Erasmus+“ toetust ajavahemikul 2021–2023. Nimetatud eriaruande 2. soovitusel osutati finantslähbipaistvuse süsteemis avalikustatud teabele ja soovitati, et komisjon peaks „parandama selle täielikkust ja õigeaegsust, suurendades eelarve otsese ja kaudse täitmise puhul ajakohastamise sagedust ja hõlmates ELi vahendite teise tasandi vahendite saajaid“. Määruse ettepanekus ei leidnud me ühtegi sätet, mis käsitleks seda soovitusel seoses programmist „Erasmus+“ rahastatud meetmetega. Sellega seoses võtame teadmiseks ka parlamendi 16. jaanuari 2024. aasta resolutsioonis esitatud üleskutse „parandada rahastamis- ja hankevõimaluste portaali tulemuste jao „Selle teema raames rahastatavad projektid“ piiratud läbipaistvust ja kasutatavust, et sidusrühmad saaksid andmeid alla laadida, et

²⁴ Arvamus 09/2026 Euroopa fondi kohta.

analüüsida edukate ja tagasilükatud projektide omadusi seoses organisatsiooni, eelarvesummade, projekti juhuriigi või projekti liigiga“.

Kontrollikoja auditeerimisõigused

- 50** Meie auditeerimisõigustele on osutatud määruse ettepaneku põhjenduses 39, mille kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd ja andma muu hulgas kontrollikojale vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamise, annaksid samaväärsed õigused.
- 51** Kavandatav määrus põhineb [ELTLil](#) ja pärast vastuvõtmist reguleeritakse selle rakendamist [finantsmäärusega](#). See annab kontrollikojale põhjalikud volitused auditeerida ELi kulutuste korrektsust ning kõigi ELi poliitikavaldkondade ja programmide usaldusväärset finantsjuhtimist.
- 52** See õigus laieneb ka programmi „Erasmus+“ vahendite lõplikele saajatele, tagades põhjaliku järelevalve. Selleks et vahendite lõplikud saajad täidaksid oma kohustusi meile auditeerimisõiguste andmisel, soovime komisjonil nõuda, et ELi toetuslepingust tulenevad kohustused kajastuksid ka kõigis lepingutes, mille toetusesaajad sõlmivad kolmandate isikutega, või vähemalt reeglites, mille nad kolmandatele isikutele edastavad.
- 53** Ettepaneku artiklis 13 osutatakse assotsieerunud *kolmandatele riikidele* ja mainitakse „liidu õigust tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja kaitsta oma finantshuve“, nagu on sätestatud [määruses \(EL, Euratom\) 2024/2509](#) ja [määruses \(EL, Euratom\) nr 883/2013](#), ning seda, et „täiteotsused, millega kehtestatakse rahaline kohustus ELi toimimise lepingu artikli 299 alusel, ning Euroopa Liidu Kohtu otsused ja määrused on täitmisele pööratavad“. Artiklis 13 (erinevalt praeguse „Erasmus+“ määruse artiklist 31 ning [määruse \(EL\) 2021/888](#) artiklist 28) ei mainita siiski sõnaselgelt kontrollikoja auditeerimisõigusi. See tähendab, et määruse ettepaneku artikkel 13 ei pruugi teha kontrollikoja auditeerimisõiguste ulatust *kolmandate riikide* lugejatele piisavalt selgeks. Seda riski saab maandada, lisades auditiklauslid seadusandlikku ettepanekusse ja mis tahes delegerimislepingutesse, mille komisjon on allkirjastanud.

Kontrollikoda võttis käesoleva arvamuse vastu 26. veebruari 2026. aasta koosolekul Luxembourgis.

Kontrollikoja nimel

president
Tony Murphy

Lisad

I lisa. Käesoleva arvamuse koostamisel kasutatud kontrollikoja väljaanded

Aastaruanded

Aastaruanded ELi eelarve täitmise kohta – eelarveaastad 2020–2024

Aastaruanded ELi asutuste kohta – eelarveaastad 2020–2024

Eriaruanded

Eriaruanne 11/2025: „Valitsusvälistele organisatsioonidele antava ELi rahastamise läbipaistvus: edusammudest hoolimata ei ole üldpilt ikka veel usaldusväärne“

Eriaruanne 11/2023: „ELi toetus koolide digiüleminekule“

Eriaruanne 10/2021: „Soolõime ELi eelarves: aeg on minna üle sõnadelt tegudele“

Eriaruanne 22/2018: „Liikuvus programmi „Erasmus+“ raames: miljonid osalejad ja mitmekülgne Euroopa lisaväärtus, tulemuslikkuse mõõtmist tuleb aga veelgi parandada“

Ülevaated

Ülevaade 03/2025: „2027. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku võimalused“

Ülevaade 02/2025: „Tulemuslikkusele keskendumine, aruandekohustus ja läbipaistvus: taaste- ja vastupidavusraha puudustest saadud õppetunnid“

Ülevaade 01/2024: „ELi meetmed seoses noortele mõeldud praktikaga“

Ülevaade 03/2021: „Kolmandate riikide osamaksud ELile ja liikmesriikidele“

Ülevaade 02/2021: „ELi meetmed väheste digioskuste käsitlemiseks“

Ülevaade 01/2018: „ELi rahanduse tulevik: ELi eelarve toimimise reformimine“(infodokument)

Arvamused

Arvamus 11/2026 ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse „AgoraEU“ programm aastateks 2028–2034, millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) 2021/692 ja (EL) 2021/818 (COM(2025) 550 final)

Arvamus 10/2026 ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse eelarvekulude jälgimise ja tulemuslikkuse raamistik ning muud liidu programmide ja meetmete horisontaalsed normid (COM(2025) 545 final)

Arvamus 09/2026 ettepaneku 2025/0240 (COD) kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse, põllumajanduse ja maaelu, kalanduse ja merenduse, heaolu ja julgeoleku fond aastateks 2028–2034 ning muudetakse määrust (EL) 2023/955 ja määrust (EL, Euratom) 2024/2509 (COM(2025) 565 final)

Arvamus 08/2026 ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse ühtse turu ja tolli programm aastateks 2028–2034, millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) 2021/444, (EL) 2021/690, (EL) 2021/785, (EL) 2021/847 ja (EL) 2021/1077 (COM(2025) 590 final)

Arvamus 07/2026 ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse instrument „Globaalne Euroopa“ [COM(2025) 551 final]

Arvamus 06/2026 ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse liidu elanikkonnakaitse mehhanismi ning liidu toetust tervisealasteks hädaolukordadeks valmisolekule ja neile reageerimisele ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1313/2013/EL (liidu elanikkonnakaitse mehhanismi kohta) (COM(2025) 548 final)

Arvamus 05/2026 ettepanekute kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse ühisele põllumajanduspoliitikale antava liidu toetuse rakendamise tingimused ajavahemikuks 2028–2034, ning määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 1308/2013 seoses koolipuuvilja, -kõogivilja ja -piima kavaga (ELi koolikava), sektoripõhiste sekkumistega, [---], eeskirjadega varude kättesaadavuse kohta hädaolukorras ja tõsise kriisi ajal ning tagatistega (COM(2025) 553 ja 560)

Arvamus 04/2026 Euroopa Liidu omavahendite süsteemi käsitleva otsuse ettepaneku kohta (COM(2025) 574 final)

Arvamus 03/2026 ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2028–2034 (COM(2025) 571 final)

Arvamus 02/2026 ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ aastateks 2028–2034 ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamisreeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2021/695 (COM(2025) 543 final)

Arvamus 01/2026 ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa Konkurentsivõime Fond (ECF), sealhulgas kaitseuuringute ja innovatsiooni eriprogramm, tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) 2021/522, (EL) 2021/694, (EL) 2021/697, (EL) 2021/783, tunnistatakse kehtetuks määruste (EL) 2021/696 ja (EL) 2023/588 teatavad sätted ja muudetakse määrust (EL) [EDIP] (SEC(2025) 555 final; SWD(2025) 555 final; SWD(2025) 556 final)

Arvamus 02/2024 ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse Euroopa kaitsetööstuse programm (EDIP) ja meetmete raamistik kaitseotstarbeliste toodete õigeaegse kättesaadavuse ja tarnimise tagamiseks

Arvamus 2/2004 ühtse auditi mudeli kohta (ning ettepanek ühenduse sisekontrolliraamistiku kehtestamiseks)

Lühendid

Lühend	Definitsioon/selgitus
ELTL	Euroopa Liidu toimimise leping
ESC	Euroopa solidaarsuskorpus
EVHAC	Euroopa vabatahtlik humanitaarakorpus
MFR	Mitmeaastane finantsraamistik

Mõisted

Mõiste	Definitsioon/selgitus
Eelarve kaudne täitmine	ELi eelarve täitmise meetod, mille kohaselt usaldab komisjon eelarve täitmise ülesanded muudele üksustele (nagu ELi-välised riigid ja rahvusvahelised organisatsioonid).
Eelarve otsene täitmine	ELi fondi või programmi eelarve täitmine üksnes komisjoni poolt, vastupidiselt eelarve jagatud või kaudsele täitmisele.
Eelarve paindlikkus	Muutuvatele prioriteetidele reageerimise mehhanism, mis võimaldab komisjonil assigneeringuid poliitikaharude või aastate vahel mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärade piires ümber jaotada.
ELi lisaväärtus	ELi meetmest tulenev lisaväärtus, mis täiendab üksnes liikmesriigi meetmega saavutatavat väärtust.
Euroopa Liidu toimimise leping	ELi alusleping, milles määratletakse institutsioonide (sealhulgas kontrollikoja) pädevus (artikkel 287) ja eelarvesätted (artiklid 310–325).
Euroopa Pettustevastane Amet	Komisjoni talitus, mis viib läbi haldusuurimisi seoses ELi eelarvet mõjutavate pettuste, korrupsiooni ja õigusnormide rikkumistega.
Euroopa Prokuratuur	Sõltumatu ELi organ, mis vastutab liidu finantshuve kahjustavate kuritegude uurimise ja nende eest süüdistuste esitamise eest.
Finantsmäärus	Reeglid, millega reguleeritakse ELi eelarve koostamist ja kasutamist ning sellega seotud protsesse, nagu sisekontroll, aruandlus, audit ja eelarve täitmisele heakskiidu andmine.
Kuludega sidumata rahastamine	Rahastamismudel, mis põhineb pigem õiguslike tingimuste täitmisel või tulemuste saavutamisel kui tegelikel kulutustel.
Lihtsustatud kuluarvestus	Viis toetuse suuruse määramiseks, kasutades selliseid meetodeid nagu standardiseeritud ühikuhinnad, kindlamääralsed või kindlasummalised maksed, mitte toetusesaaja tegelikult kantud kulud.
Mitmeaastane finantsraamistik	ELi kulutuste kava, milles on üldjuhul seitsmeks aastaks määratletud prioriteedid (tuginedes poliitikaeesmärkidele) ja ülemmäärad. Annab aluse ELi aastaeelarvete väljatöötamiseks, piirates kõikide kulukategooriate kulutusi.
Programm „Erasmus+“	ELi programm hariduse, koolituse, noorte ja spordi toetamiseks Euroopas, peamiselt andes üliõpilastele võimaluse õppida ja omandada kogemusi välismaal.
Toetusesaaja	Füüsiline või juriidiline isik, kes saab projekti või programmi elluviimiseks ELi eelarvest toetust või laenu.
Usaldusväärne finantsjuhtimine	Ressursside haldamine kooskõlas säästlikkuse, tõhususe ja tulemuslikkuse põhimõtetega.

Mõiste	Definitsioon/selgitus
Vahendite lõplik saaja	Füüsiline või juriidiline isik, kes saab kasu ELi rahastatavast tegevusest, mille on algatanud või läbi viinud ELi toetuse saaja.
Viga	Arvutamisel tehtud eksimuse või õiguslike ja lepinguliste nõuete rikkumise tagajärg.

AUTORIÕIGUS

© Euroopa Liit, 2026

Euroopa Kontrollikoja taaskasutamispoliitika on kehtestatud [Euroopa Kontrollikoja otsusega nr 6–2019](#) avatud andmete poliitika ja dokumentide taaskasutamise kohta.

Kui ei ole märgitud teisiti (nt eraldiseisvates autoriõiguse märgetes), on ELile kuuluv kontrollikoja sisu litsentsitud vastavalt [litsentsile Creative Commons Attribution 4.0 International](#) (CC BY 4.0). Reeglina on taaskasutamine lubatud, kui autoriõigustele on viidatud ja muudatused on ära märgitud. Kontrollikojale kuuluva sisu taaskasutajad ei tohi moonutada algset tähendust ega sõnumit. Kontrollikoda ei vastuta taaskasutamise tagajärgede eest.

Kui konkreetnes sisus, näiteks kontrollikoja töötajatest tehtud fotodel, on kujutatud tuvastatavaid eraisikuid, või kui see sisaldab kolmandate isikute teoseid, tuleb teil taotleda täiendavaid õigusi.

Kui luba on saadud, tühistab ja asendab see eespool nimetatud üldise loa ja osutab selgelt mis tahes kasutuspiirangutele.

On võimalik, et ELile mittekuuluva sisu kasutamiseks või taasesitamiseks tuleb küsida luba otse autoriõiguse omajatelt.

Foto tiitellehel – © butenkow / stock.adobe.com.

Tööstusomandi õigustega hõlmatud tarkvara või dokumendid, nagu patendid, kaubamärgid, registreeritud disainilahendused, logod ja nimed, ei kuulu kontrollikoja taaskasutamispoliitika alla.

Domeeni europa.eu alla koondatud Euroopa Liidu institutsioonide veebisaitidel leidub linke, mis viivad muudele veebisaitidele. Kontrollikoda ei vastuta nende sisu eest ja soovib teil seetõttu tutvuda nende veebisaitide isikuandmete ja autoriõiguse kaitse põhimõtetega.

Kontrollikoja logo kasutamine

Kontrollikoja logo ei tohi kasutada ilma kontrollikoja eelneva nõusolekuta.

HTML	ISBN 978-92-849-7309-5	ISSN 2812-2941	doi:10.2865/9659380	QJ-01-26-018-ET-Q
PDF	ISBN 978-92-849-7310-1	ISSN 2812-2941	doi:10.2865/2437925	QJ-01-26-018-ET-N

KUIDAS VIIDATA

Euroopa Kontrollikoja [arvamus 12/2026](#) ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse programm „Erasmus+“ aastateks 2028–2034 ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) 2021/817 ja (EL) 2021/888 (COM(2025) 549 final), Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2026.

Käesolev arvamus, mis on esitatud vastavalt **ELi toimimise lepingu** artikli 287 lõikele 4, milles nähakse ette konsulteerimine Euroopa Kontrollikojaga mõne teise ELi institutsiooni taotlusel, hõlmab Euroopa Komisjoni poolt vastu võetud programmi „Erasmus+“ käsitleva uue määruse ettepanekut.

Käesoleva arvamuse eesmärk on esitada tähelepanekuid ettepaneku ülesehituse, juhtimiskorra, tulemusraamistiku ja finantskontrolli korra kohta. Selle eesmärk on aidata tagada, et tulevane programm edendaks usaldusväärset finantsjuhtimist, aruandekohustust ja Euroopa lisaväärtust.

EUROOPA KONTROLLIKODA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUKSEMBURG

Tel +352 4398-1

Päringud: eca.europa.eu/et/contact
Veebisait: eca.europa.eu
Sotsiaalmeedia: @EUauditors

EUROOPA
KONTROLLIKODA

Euroopa Liidu
Väljaannete Talitus